

kan der næppe være Tale om, at der skulde være Uoverensstemmelse mellem den afgaaede Indenrigsminister og mig, om der overhovedet er en saadan til Stede, hvad jeg ikke ved noget om. Jeg har forstaaet det saaledes, at Tinget ønskede en Lov af dette Indhold, og at der er meget stor Stemning for at faa den Lov.

For mig stiller det sig saaledes, at der i Virkeligheden begaaes en Uret imod de Ejere, hvis Ejendom man tager bort uden at give dem Erstatning derfor. Det er dog et ganske enestaaende Forhold, at man i vore Dage skal kunne tage Folks Ejendom fra dem, uden at give dem Erstatning, og naar man saa paaberaaber sig, at den er uden Værdi for dem, saa vil jeg sige: Hvad er Værdien af en Ejendom? Det er i Virkeligheden, hvad man kan faa for den ved at sælge den. For 100 eller 2—300 Aar siden havde maaske en Skov ingen Værdi, men hvilken Skov-ejer vilde finde sig i, at man tog den fra ham, fordi den i sin Tid ingen Værdi havde? Saaledes ogsaa her. Hvis Materialierne ikke havde Værdi tidligere, saa kunde man undvære denne Lov, men nu have de stor Værdi, og saa vil man beskytte Ejernes Ejendomsret paa dette Omraade, ligesom man har gjort det paa mange andre Omraader. Der blev udtalt af det ærede Medlem for Holbæk Amts 3dje Valgkreds (Jørgensen), at Løven indeholdt Bestemmelser, som muliggjorde paa en uforsvarlig Maade at udnytte offentlige Interesser til Fordel for private. Hvis dette er Tilfældet, er det nødvendigt at forandre de Bestemmelser, som sigte dertil. Men jeg mener, at den § 4, som indeholdes i Loven, netop er affattet, for at umuliggøre det for private at udnytte det offentlige Trang, ja, jeg tør sige, at der findes ikke Erstatningsregler paa andre Omraader, som ere mere lemfældige for det offentlige, end de, der ere fastsatte her. Men at gaa saa vidt at lade Ejeren betale Halvdelen af Taksationsomkostningerne, naar man tager hans Ejendom fra ham, turde være ret enestaaende.

Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Nielsen-Grøn) siger, at det eneste han ønsker forandret i Loven er, at han vil have indsat en Bestemmelse om Ret til uden Erstatning at tage Sten og Grus fra Stranden. Det er det, man ønsker forandret, og som man ønskede forandret til 3dje Behandling i Fjor, og man motiverede det ved, at Stranden ikke tilhører, hvad skal jeg sige, Ejerne, men at den er Statens, og at man derfor skal

have Lov til at tage det bort fra dem, fordi det ikke er deres, men Statens. Jeg vil dertil sige, at hvis den virkelig er Statens, saa vil der ikke blive Tale om at yde Erstatning til private. Men det forholder sig i Virkeligheden ikke saaledes, at den, der ejer Ejendomme, ikke ogsaa ejer Stranden. Jeg for mit personlige Vedkommende ejer en Ejendom med Strand, hvor det udelukkende er Stranden, jeg har betalt, fordi Ejendommen ikke vilde være noget værd uden denne. Jeg har betalt hver eneste Kvardratalen Strand lige ud til Vandet, og der skulde man have Lov til ganske uden videre at tage noget bort! Jeg finder ikke, der er Grund til at gøre nogen Forandring i den Henseende, og navnlig kan jeg ikke erkende, at den Mand, der ejer Ejendommen ikke ejer Stranden, især naar han har betalt den og har faaet Skøde paa den. Hvis det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds har Ret i, at det ikke er Lodsejeren, der ejer Stranden, saa skal han naturligvis heller ingen Erstatning have.

Naar det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgkreds (J. Hage) siger, at det maaske ikke var opportunt at vedtage denne Lov, som han iøvrigt erkender for at være retfærdig og moderat, idet han deler min Anskuelse om dens Retfærdighed og særlig om Bestemmelsen i § 4, forekommer det mig dog at være et særegent Standpunkt at indtage, at fordi man ikke kan faa Skattelove, som kunne lette Kommunernes Byrder, saa skal man vedblivende være berettiget til at tage private Folks Ejendom fra dem uden Erstatning. Jeg kan oprigtigt talt ikke finde, at de to Ting have noget med hinanden at gøre. Er det retfærdigt, som det ærede Medlem selv erkender, at man ikke skal tage Ejendom bort uden Erstatning, saa maa det ogsaa være retfærdigt, selv om man ikke gennem en anden Lovgivning kan bringe Kommunerne en Lettelse i deres Byrder. Mig forekommer det ikke at være godt at sammenkoble disse Love paa denne Maade.

Endelig har det ærede Medlem for Holbæk Amts 5te Valgkreds (P. Madsen) paapeget de forvirrede Forhold, der paa disse Omraader for Tiden gøre sig gældende. Det er ganske overordentlig vanskeligt for nogen at sætte sig ind i, hvorledes hans Ret og hans Ejendomsforhold ere under de nuværende Forhold, som nærmest maa betegnes som Mangel paa Lovgivning. Under disse Omstændigheder forekommer det mig, at der baade bør bringes Klarhed og Retfærdighed til Veje, og jeg kan derfor